

Pěchota u nás a v cizině.

Nadporučík Karel Gruncel:

Mechanisovaná brigáda v Anglii v souboji s pěší divisi.

Mechanisovaná brigáda v Anglii neměla za rok 1932 v organizaci téměř vůbec změn. Jen materiální situace byla zlepšena, a to zavedením většího počtu lehkých tanků a pojítek radiotelegrafních. Manévry brigády se konaly r. 1932 jako obyčejně na planině u Salisbury. Je to již známý terén z pokusů s mechanisovanou brigádou r. 1927, o nichž přinesly též zprávy Vojenské rozhledy, roč. IX, str. 121. Brigáda měla r. 1932 toto složení: 4 prapory tanků, každý prapor měl 3 rotý a velitelské družstvo, rota měla 3 čety, každá četa asi 7 tanků; celkem měla brigáda asi 200 tanků.

Velmi zajímavou částí anglických manévru r. 1932 byl boj mechanisované brigády s pěší divisi, která byla v obranném postavení. Z boje vyšla mechanisovaná brigáda jako vítěz. Složení brigády bylo, jak uvedeno výše. Pěší divise byla složena takto: 3 pěší brigády, dělostřelecká brigáda, automobilisovaná lehká baterie a ženijní rota. Každý polní prapor měl přiděleny 4 protitanková děla, za jejichž postavením v terénu byla dobře ukryta a maskována polní děla, mající za úkol bojovat s nepřátelskými obrněnými vozidly jen na zvláštní rozkaz. V předpolí obranného úseku divise zřídila ženijní rota minová pole v šířce 400 m, a to v místech, kde bylo možno počítati s postupem tanků protivníkových. Útok mechanisované brigády počal 9. září 1932 v 9 hodin ráno proti levému křídlu divise. Poněvadž hustá mlha bránila leteckému průzkumu, prováděly jej čtyři lehkých tanků. Jednotlivé tanky, které prováděly průzkum, shromažďovaly se často na svém postupu na místech předem určených, kde získané zprávy odevzdávaly tanku, který byl opatřen radiotelegrafní vysílací stanicí. Toto opatření se ukázalo velmi nevhodným, neboť takto shromážděné tanky přivábily na sebe brzy palbu dělostřelectva. Ale přece ukázal tento průzkum nedostatek zbraní protitankových u obránce. Když bylo přesně zjištěno lehkými průzkumnými tanky krycí postavení divise, učinily tanky proti levému křídlu postavení divise útok za tím účelem, aby donutily obránce k zasazení hlavních sil na ohroženém levém křídle. Tuto akci provedly tanky, které předtím prováděly průzkum za součinnosti praporu smíšených tanků. Jedné rotě tanků se podařilo úplně obejít levé křídlo pěší divise. Za rotou postupoval ihned druhý prapor a konečně ve 12.30 hod. i třetí prapor tanků, které se dostaly až do týlu divisních záloh. Za dvě hodiny bylo postavení divise úplně zdoláno, pěchota byla náhlým výpadem tanků demoralisována a protitankové zbraně obránce byly vyřaděny z činnosti. Mechanisované brigádě přisoudili však rozhodčí značné ztráty: smíšený prapor tanků, který první obešel levé křídlo divise, měl asi 30% ztrát.

Při rozpravě osvětlil velitel mechanisované brigády zajímavé poznatky:

1. Pěchota obránce nebyla dostatečně učeněna do hloubky, dělostřelectvo bylo pak příliš vysunuto vpřed, takže nemohlo manévrovat.
2. Největší ztráty by bylo třeba přisouditi středním tankům mechanisované brigády, poněvadž se ukázaly příliš pomalými.
3. Čtyry protitanková děla pro prapor nedostačují a ukázalo se také, že neměly vůbec možnost zadržeti útok tanků.
4. Použití lehkého dělostřelectva k obraně protitankové se neosvědčilo. Lehká polní děla nejsou konstruována pro tyto úlohy a naopak byla tím odvrácena od svých důležitějších úkolů.
5. Obrana musí býti důkladně promyšlena a připravena, zvláště tehdy, jsou-li u nepřítele zjištěny mechanisované jednotky.

6. Velitel záloh v obranném postavení musí mít k dispozici velmi pohyblivé protitankové zbraně, hlavně děla.

7. Protitankových min není možno vždy rychle použití vzhledem k nedostatku dopravních prostředků a k nedostatku času.

Kromě toho přinesl k tomuto cvičení poznámky i anglický vojenský tisk. Konstatoval, že:

1. se ukázaly značné nevýhody středních tanků a nesmírné výhody malých tančíků, jichž hromadná výroba přijde levněji.

2. Divise tak, jak je dosud organisována, nemůže úspěšně čelit nepříteli, který je vyzbrojen moderními bojovými prostředky.

3. Jeví se nutnost zavést jednotný typ lehkých tanků. Dosavadní typ „Garden Lloyd“ ukázal se příliš pomalým, má slabý motor a omezenou možnost zasáhnouti do boje palbou.

4. Poněvadž rychlost tanků a pěchoty je rozdílná, je velmi ztížena úloha doprovodného dělostřelectva, které má podporovati pěchotu i tanky.

Kromě cvičení z pěší divisi byly na anglických manévrech přiděleny mechanisované brigádě jiné úkoly: boj tanků proti tankům, útok tanků na dělostřelectvo, působení tanků na spojovacích liniích a v týlu protivníka, útok tanků na krycí posici nepřátelskou. Ve všech těchto úlohách pracovala mechanisovaná brigáda jednak samostatně, jednak ve spojení s pěchotou a jezdectvem.

Zajímavé je, jakým způsobem si představuje britský generální štáb součinnost velkých a lehkých tanků. Malé tanky jedou v prvním sledu a znepokojují nepřítele, upoutají na sebe jeho palbu. Zjistí-li, že nepřítel je slabý, podniknou ihned útok. Druhý útočný sled je tvořen středními tanky. Zjistí-li lehké tanky, že nepřítel je silnější, postoupí co možná nejbližší k němu a zahájí naň prudkou palbu. Pod ochranou této palby překročí druhý sled tanků (střední a těžké tanky) palebný sled tančíků, jimž pak případně úloha umlčovati protitankové zbraně nepřítele. Po dosažení cíle druhým sledem pronikají lehké tančíky znovu vpřed, aby nepřítele pronásledovaly. Tančíky mohou mít také i jiný důležitý úkol: maskovati svou činností útok středních a těžkých tanků do boku nepřátelského postavení.

(Podle knihy kpt. Lidella-Harta „The British Way in War fare“ a Mil. Wochenblattu čís. 48/1933.)

Škpt. J. M. S m a z a l:

Soutěž „Pešadisko-artileriského glasniku“.

Poslední svazek jihoslovanské vojenské revue „Pešadisko-artileriského glasnik“, vydaný letos v září, oznamuje rozepsání soutěže na rok 1933. Soutěžícím byla stanovena tato témata:

1. Vypracovati obranný námět. Na tento námět vypracovati rozvrh palby v praporu, rotě a četě. (Počítati s jednotkami s válečnou organisací, dále s tím, že praporu je přidělena četa horského dělostřelectva jako děl. doprovodné a četa minometů; rotě nebo četě je přidělena četa těžkých kulometů. Terén lze zvoliti libovolný.)

2. Protiletadlová obrana vojsk lehkými a těžkými automatickými zbraněmi: za pochodu, na místě a za boje.

3. Odborné zdokonalování důstojníků dělostřelectva v zimním výcvikovém období.

4. Úkoly velitele dělostřeleckého oddílu v dnešním boji.

Soutěž jest anonymní, lhůta k předložení prací do 1. ledna 1934. Požadují se práce původní s přesným výčtem a uvedením použité literatury, v rozsahu 40—50 stránek psaných ob řádek na stroji. Právo zúčastniti se soutěže mají jen řádní předplatitelé „Pešad.-artiler. glasnika“, při čemž podle ustanovení soutěžních podmínek jsou vyloučeni ze soutěže důstojníci přidělení velitelství, škol pro důstojníky pěchoty a dělostřelectva a učitelské sbory obou těchto škol.

Na ceny určila redakce celkovou částku 12.000 dinarů; pro každé téma jsou předvídány 1—3 ceny, v nejvyšší částce 3000 a minimální 500 dinarů. Posouzení prací a přiřčení cen je svěřeno komisi, jejíž členy určil velitel škol. Mimo to práce cenou počtené budou otištěny v „Glasniku“ jako články originální, t. j. za honorář 1200—1400 din. za tiskový arch. I práce cenou nepočtené budou otištěny, budou-li jinak vyhovovat podmínkám pro uveřejnění.

Literární přehled.

Lieutenant Roubinet: Manuel des observateurs d'Infanterie. — (Charles Lavauzelle et Cie, Paris roku 1933, 125 stran, četné obrázky, 7.50 frs.)

Autor shrnul do této příručky látku pro poddůstojníky a vojiny pozorovatele pěchoty, která je obsažena v různých francouzských předpisech a v učebnicích topografie. Je to látka, kterou přednášejší zpravodajští důstojníci pěších pluků v pozorovatelských kursech.

Obsah knížky rozdělil ve dvě části. V první, kratší části (16 stran) jsou obsaženy hlavní všeobecné údaje zatímního francouzského předpisu o pozorování, uvedené a vysvětlené tak, aby jich mohl použít k učení i prostý voják pozorovatel. Jsou to články pojednávající kromě jiných věcí o pozorovacích orgánech pěšího pluku, o účelu pozorování pěchoty, čím je omezena její pozorovací činnost a jak se projevuje, hodnota a usměrnění pozorování v pěším pluku, volba pozorovatelů.

Druhá, větší část (100 stran) je čistě technická. Má 13 kapitol a je v nich obsaženo vše, čeho je třeba k zřízení pozorovatelny a k činnosti na ní. V první kapitole jsou vypsány zásady činnosti pozorování u pěchoty. Pozorovatelný se zřizují u pluku, praporu a roty. Pluk má četaře, desátníka, 4 vojiny pozorovatele, vybavené hojným optickým materiálem pro vlastní pozorování, měření dálek a úhlů (jmenovitě dvanáctinásobný nůžkový goniometrický dalekohled a dálkoměr), měřickým stolkem s průzorem a busolou a ostatním příslušenstvím, takže může snadno zřídit 2 pozorovatelný. Pozorovatelná praporu je vybavena téměř stejně; nemá desátníka pozorovatele a má jen jeden goniometrický přístroj: nůžkový dalekohled. Může utvořit rovněž dva pozorovací roje; jeden z nich nemá však velitele a vhodný goniometrický

přístroj. Rota má četaře a dva vojiny pozorovatele. Četari je rovněž svěřeno spojení v rotě, takže nemůže být stále na pozorovatelně. Optický materiál je omezen jen na kukátko, topografický materiál není. Pozorovatelé jsou proto vždy v blízkosti SV. roty a jejich činnost nemůže být stálá. Tato kapitola obsahuje dále popis pozorovací činnosti pěšího pluku ve válce pohybné a na ustálené frontě a práce, jichž je třeba k zřízení pozorovatelný.

Druhá kapitola pojednává o písemnostech, které pořizují a vedou pozorovatelný. Jsou to 2 pozorovací deníky, hlášení o pozorování, panoramatický náčrt, mapa viditelných a skrytých prostorů, mapy nebo plány. V pohybné válce se nepořizuje panoramatický náčrt a mapa viditelných a skrytých prostorů. Autor popisuje způsob jejich vedení a zpracování.

Třetí kapitola je věnována úloze pozorovatelů pěchoty za všech údobí boje, počati naléhavosti hlášení a úloze zpravodajského poddůstojníka přiděleného zpravodajskému důstojníkovi pluku.

Obsahem kapitoly čtvrté je mapa a úhly, které budou pozorovatelé na ní měřit. V dalších šesti kapitolách probírá pak autor užití mapy, busoly a přístrojů k měření úhlů, které jsou na pozorovatelně. Kapitola jedenáctá seznamuje čtenáře se zjišťováním a určováním cílů, dvanáctá pojednává o službě na pozorovatelně a třináctá o zastírání pozorovatelný a utajení činnosti na ní. V příloze pak jsou obrázky, znázorňující, jak kreslit panoramatický náčrt.

V naší vojenské literatuře nemáme doposud podobné příručky. Důstojníci, kterým je svěřeno řízení pozorovatelských kursů nebo učení v nich, naleznou v knížce npor. Roubineta vítanou pomůcku k splnění svého úkolu. Rč.